

Neşet Bey (Akkor) (1889-1964)

Türk siyasetçi, hukukçu ve idareci.

Türk siyasetçi, hukukçu ve idareci. 1889 yılında babasının memur bulunduğu Cebelibereket Sancağı Payas Kazasında dünyaya gelmiştir. Kadı Hüseyin Nazım Efendi ile Saniye Hanım'ın oğludur. Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) ve Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) kayıtlarında adı Mustafa Neşet veya Neşet Nazım olarak da geçmektedir. Soyadı Kanunu ile Akkor soyadını almıştır. 8 Şubat 1922'de evlenmiş ve bir kızı olmuştur. 7 Ağustos 1946 tarihli "TBMM Olumluk Kağıdında" dul olduğunu belirtmiştir.

Fatih ve Mahmudiye Rüştüyelerinde orta, Mercan İdadisinde lise öğrenimini tamamlamış ve ardından İstanbul Mülkiye Mektebinde (Mektep No: 606) yüksek öğrenim hayatına başlamıştır. 1 Ağustos 1911'de Mülkiyeden "iyi" dereceyle mezun olmuş ve ayrıca İstanbul Hukuk Mektebini de bitirmiştir. Ekim 1911'de Maliye Nezareti Umumi Vezne Merkez Kalemi 4. Sınıf Kâtipliğine tayin edilerek devlet hizmetine girmiştir. Nisan 1912'de Maliye Nezareti Evrak-ı Nakdiye ve Matbu Kalem 3. Katipliğine getirilmiştir. 1 Ocak 1913'te idare mesleğine geçip Suriye Vilâyeti Maiyet Memurluğuna ve ilaveten memuriyet olarak Suriye Takrir Müsakkafat Komisyonu azalığına tayin edilmiştir. Eylül 1913'te İzmir, Nisan 1914'te Edirne Vilayetleri Maiyet Memurluklarına nakledilmiş ve bu görevleri esnasında kaymakamlık stajını da tamamlamıştır. Edirne Maiyet Memurluğunda iken Milas ve Enez'de Kaymakam Vekilliği yapmış, maiyet memurluklarının ilgası üzerine Gelibolu Merkez Maliye Müdürlüğüne tayin ve müdürlüğün lağvı sebebiyle Gelibolu Muhacir ve İskân Müdürlüğüne nakledilmiştir.

Birinci Dünya Savaşı'nın ilanı üzerine "hizmet-i maksureye tabi olması" dolayısıyla silah altına alınmış ve İhtiyat Zabıt Mektebini tamamladıktan sonra yedek subaylığa terfi etmiştir. Çeşitli birliklerde savaşa katılmasının yanı sıra 6.Ordu Hukuk Müşavirliği ve Kerkük Divan-i Harb-i Örfi Müdde-i Umumiliği görevlerini de yürütmüştür. Mondros Mütarekesi'ni takiben Aralık 1918'de terhis edilmiş, terhisinin ardından Ocak 1919'da Ahlat Kazası Kaymakamlığına atanmış ve bu görevdeyken Millî Mücadele'ye katılmıştır.

Büyük Millet Meclisi'nin I. Dönemi için yapılan seçimlerde Kângırı (Çankırı)'dan aday gösterilmiş ve kazandığı 118 rey ile milletvekili seçilmiştir. 15 Nisan 1920'de Ankara'ya ulaşarak Meclisin açılışında hazır bulunmuştur. 24 Temmuz 1921'de II. Dönem Kastamonu İstiklal Mahkemesine üye olarak seçilmiş (100 oyla) ve Mahkemenin faaliyetini sürdürdüğü 13 Ağustos 1921-5 Nisan 1922'de bu görevde kalmıştır. Mecliste İçişleri, Tasarı, Adalet, Bütçe ve Anayasa Komisyonlarında ve Memurin Muhâkemât-ı Tetkik Kurulunda yer almıştır. İkinci Yasama Yılında Adalet ve Üçüncü Yasama Yılında Anayasa Komisyonunun kâtipliğini üstlenmiştir. Dönem içinde açık oturumlarda 28, gizli oturumlarda 4 defa söz almıştır. Ayrıca Meclis Başkanlığına 1 İstizah Takriri (Gensoru Önergesi, 3 Ağustos 1920, Kuva-yı Tedbiye Kumandanı Miralay Refet Bey tarafından idam edilen bazı kişilere dair, Neşet Bey takriri geri almıştır), 1 Tahriri Sual (Yazılı Soru Önergesi, 28 Şubat 1923, Dâhiliye Vekâletine, Kângırı Livası Meclis-i Umumi azalığına seçilen Kângırı Belediye Reisi Cemal Efendi'nin her iki görevi de sürdürmek istemesine rağmen azalık görevinden el çektirilmesi üzerine Dâhiliye Vekâletinin bu hususta bir emrinin olup olmadığına ve şayet var ise bunun kanuni gerekçesine dair) ve 1 Takrir (Önerge, 20 Haziran 1921, Konya'da meydana gelen isyan hadisesini idare edenlerin Ankara İstiklâl Mahkemesince muhakeme edilmelerine dair) vermiştir. Milletvekilliğine ilaveten 4 aylık bir süre zarfında Adliye Vekâleti İhsaiyat Müdürlüğü ve Mezahip Müdür Vekilliğinde de bulunmuştur. Mecliste başlangıçta Birinci Grup içinde yer almasına rağmen daha sonra istifa ederek İkinci Grup'a geçen Neşet Bey, Meclisin II. Dönemi için yapılan

seçimlerde milletvekili seçilememiştir. 22 Nisan 1925 tarihli ve 144 sayılı TBMM Kararıyla, İstiklal Mahkemelerinde görev alması nedeniyle Kırmızı-Yeşil şeritli İstiklal Madalyası ile taltif olunmuştur.

Milletvekili seçilememesi üzerine 1924'te Aydın'a yerleşerek avukatlık yapmaya başlayan Neşet Bey, 1930-1946'da Baro Başkanlığı yapmış ve 17 Ağustos 1934'te Belediye Avukatı olmuştur. 5 Ocak 1931'de CHP Aydın Merkez İlçe Hasan Efendi Mahallesi Ocağına (Kayıt No: 37) kaydolmuştur. 1932-1946'da aralıksız olarak CHP İl İdare Kurulu yeliği ve bir yıl kadar İl İdare Kurulu Başkanlığı yapmıştır. Ayrıca on yıl kadar İl Genel Meclisi ve altı yıl Daimî Komisyon yeliklerinde bulunmuştur. 19 şubat 1932'de açılan Aydın Halkevine beş ay sonra başkan seçilmiş ve 1946 seçimlerine kadar bu görevi srdrmştir. Cumhuriyetin Onuncu Yılı dolayısıyla Aydın'da CHP tarafından çıkarılmaya başlanan Aydın gazetesinin ilk İmtiyaz Sahipliği ve Neşriyat Müdürlüğünü de üstlenmiştir.

Uzun süre siyasi ve sosyal kuruluşlarda çalıştığı ve halk işleriyle alakadar olduğu için Aydın'dan milletvekili seçilme kabiliyetinin olduğu kanaatine varmış ve 1946 seçimleri için CHP'den adaylık başvurusunda bulunmuştur. Adaylığının Parti tarafından onaylanması zerine 21 Temmuz 1946 seçimlerine girmiş ve kullanılan 96645 oyun 59460'ını alarak TBMM VIII. Dönem Aydın Milletvekili olarak seçilmiştir. Dönem içinde Birinci ve Dördüncü Yasama Yıllarında TBMM Dilekçe Komisyonu, İkinci Yasama Yılında alışma Komisyonu ve nc Yasama Yılında Bütçe Komisyonu yeliği yapmıştır. Ayrıca Meclis oturumlarında 13 defa söz almıştır.

14 Mayıs 1950 tarihli TBMM IX Dönem seçimleri için CHP Aydın milletvekilliğine adaylık başvurusunda bulunmuş fakat Parti tarafından aday gösterilmemiştir. Seçimler sonrası Aydın'da serbest avukatlık yapan Akkor, 30 Mayıs 1950'de memuriyetten emekliye ayrılmış ve 23 Kasım 1964'te vefat etmiştir.

Mehmet şah ÖZCAN

KAYNAKÇA

Arşiv Kaynakları

BCA. 490.1.0.0. 290.1169.1. 02.01.1943.

BCA. 490.1.0.0. 291.1170.3. 13.04.1950.

BCA. 490.1.0.0. 517.2075.5. 17.09.1940.

Resmî Yayınlar

TBMM Albümü (1920-2010), C 1 (1920-1950), TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Yayınları, Ankara 2010.

TBMM Arşivi, Zat ve Sicil Dosyası (Sicil No:93).

TBMM Tutanak Dergisi, D VIII, C 2 (B 2, 11 Kasım 1946); C 7 (B 2, 5 Kasım 1947); C 13 (B 2, 5 Kasım 1948); C 21 (B 2, 7 Kasım 1949).

TBMM Zabıt Ceridesi, D I, C 1 (İ 3, 25 Nisan 1336).

Telif ve Tetkik Eserler

AYBARS, Ergun, **İstiklâl Mahkemeleri**, Bilgi Yayınevi. Ankara 1975.

ÇANKAYA, Ali, **“Son Asır Türk Tarihinin nemli Olayları ile Birlikte” Yeni Mülkiye Târîhi ve Mülkiyeliler**

(Mülkiye Şeref Kitabı), C IV: 1909-1923 Mektebi Mülkiyye Mezunları (Meşrûtiyet- Mütâreke ve Millî Mücadele Devri Mülkiyeli), Mars Matbaası, Ankara 1968-1969.

ÇETİN, Hüseyin, **CHP Parti Müfettişlik Raporlarına Göre Tek Parti Döneminde Aydın**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın 2015.

ÇOKER, Fahri, **Türk Parlamento Tarihi: Millî Mücadele ve T.B.M.M. I. Dönem 1919-1923**, C I, Türkiye Büyük Millet Meclisi Vakfı Yayınları, Ankara.

ÇOKER, Fahri, **Türk Parlamento Tarihi: Millî Mücadele ve T.B.M.M. I. Dönem 1919-1923**, C III: Milletvekilleri Özgeçmişleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Vakfı Yayınları, Ankara.

ÇUFALI, Mustafa, **Türk Parlamento Tarihi: TBMM-VIII. Dönem (1946-1950)**, C I: Döneme Genel Bakış, Yasama Faaliyetleri ve Parlamento Kararları, TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, Ankara 2012.

ÇUFALI, Mustafa, **Türk Parlamento Tarihi: TBMM-VIII. Dönem (1946-1950)**, C III: Milletvekilleri Özgeçmişleri, TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, Ankara 2012.

DEMİREL, Ahmet, **Birinci Meclis'te Muhalefet: İkinci Grup**, İletişim Yayınları, İstanbul 2003.

DURNA, Harika, **Türk Siyasi Yaşamında "Aydın" (1930-1950)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın 2014.

GÜNEŞ, Günver, "Çağdaşlaşma Sürecinde Aydın Halkevi ve Faaliyetleri (1932-1951)", **CTAD**, Y 3, S 5, Bahar 2007, 141-192.

GÜNEŞ, Günver, "Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Aydın'da Basın Yayın Hayatı", **Tarih Araştırmaları Dergisi**, C 26, S 41, 2007, 21-58.

İnternet Kaynakları

https://cdn.tbmm.gov.tr/TbmmWeb/eYayin/GAZETELER/WEB/MAZBATALAR/TBMM/d01/SM_92_1_1.pdf (Erişim Tarihi: 1 Eylül 2023)

https://cdn.tbmm.gov.tr/TbmmWeb/eYayin/GAZETELER/WEB/MAZBATALAR/TBMM/d08/HT_92_1_8.pdf (Erişim Tarihi: 1 Eylül 2023)

https://cdn.tbmm.gov.tr/TbmmWeb/eYayin/GAZETELER/WEB/MAZBATALAR/TBMM/d08/SM_92_1_8.pdf (Erişim Tarihi: 1 Eylül 2023)

[https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2.tutanak_hazirla_mv?v_meclis=1&v_donem=1&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=NE%DEET%20BEY%20\(NE%DEET%20NAZIM%20AKKOR\)&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih=](https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2.tutanak_hazirla_mv?v_meclis=1&v_donem=1&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=NE%DEET%20BEY%20(NE%DEET%20NAZIM%20AKKOR)&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih=) (Erişim Tarihi: 2 Eylül 2023)

[https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2.tutanak_hazirla_mv?v_meclis=11&v_donem=1&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=NE%DEET%20BEY%20\(NE%DEET%20NAZIM%20AKKOR\)&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih=](https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2.tutanak_hazirla_mv?v_meclis=11&v_donem=1&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=NE%DEET%20BEY%20(NE%DEET%20NAZIM%20AKKOR)&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih=) (Erişim Tarihi: 2 Eylül 2023)

[https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2.tutanak_hazirla_mv?v_meclis=1&v_donem=8&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=NE%DEET%20BEY%20\(NE%DEET%20NAZIM%20AKKOR\)&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih=](https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2.tutanak_hazirla_mv?v_meclis=1&v_donem=8&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=NE%DEET%20BEY%20(NE%DEET%20NAZIM%20AKKOR)&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih=)

v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=NE%DEET%20NAZIM%20AKKOR&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih= (Erişim Tarihi: 2 Eylöl 2023)

24/06/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/neset-bey-akkor-1889-1964/?pdf=6600> adresinden erişilmiştir